

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4596/2022
25.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Владан Јовановић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник у поступку по ревизији Јовица П. Манић, адвокат из ..., и тужених ГГ, ДД и ЂЂ, свих из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужених ББ и ВВ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3157/21 од 14.12.2021. године, у седници одржаној дана 25.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених ББ и ВВ из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3157/21 од 14.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 5077/18 од 11.10.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и утврђено према туженима да непокретности уписане у лист непокретности .. КО ... и то: кат. парцела .., земљиште под зградом – објектом површине 163 м², земљиште уз зграду – објекат површине 237 м², укупне површине 400 м², као и породична стамбена зграда, изграђена на наведеној кат. парцели, и непокретности уписане у лист непокретности .. КО ..., на кат. парцели број .., троипособан стан на трећем спрату, број посебног дела 10, представљају брачну тековину између тужиље и њеног сада пок. супруга ЕЕ и да тужиља има право својине са уделом од 1/2 на наведеним непокретностима, што су тужени дужни признати и трпети да тужиља ово своје право упише код надлежних Служби за катастар непокретности. Ставом другим изреке, обавезани су тужени ББ и ВВ да тужиљи на име трошкова поступка солидарно плате износ од 507.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље у делу којим је тражила да се обавезу тужени да јој на износ трошкова досуђених ставом другим изреке плате законску затезну камату почев од дана пресуђења до дана извршности пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је приговор месне ненадлежности Вишег суда у Ужицу да поступа у овој правној ствари истакнут од стране тужених ББ и ВВ.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3157/21 од 14.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужених ББ и ВВ обоје из ..., и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и другом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев ових тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени ББ и ВВ су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилног побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23-други закон) Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није основан ревизијски навод да је доношењем побијане пресуде учињена битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП, јер је другостепени суд ценио битне жалбене наводе.

Према утврђеном чињеничном стању, сад пок. ЕЕ имао је петоро деце и то: овде тужене ББ (рођена 1978.године) и ВВ (рођен 1980.године) из брака са првом супругом (са којом је био у браку до 1988.године), и овде тужене ГГ (рођена 1991.године), ДД (рођен 1992.године) и ЂЂ (рођена 1993.године) из ванбрачне заједнице са тужиљом. Тужилја и ЕЕ су били у ванбрачној заједници од 1990.године, а потом у брачној заједници од 28.12.1997.године до ...2016. године (када је он преминуо). Њихова ванбрачна заједница је имала све карактеристике брачне заједнице јер су живели у заједничком домаћинству са својом децом овде туженима ГГ, ДД и ЂЂ, о њима се бринули и договарали се о свим потребама те заједнице. Тужилја је била запослена четири године у предузећу „Плана“ у ..., где је радила све до 2000. године. Касније није нигде радила, али се бринула о деци, гајила их, спремала храну за њих и мајсторе који су радили на изградњи спорне куће на Златибору и водила послове око издавања апартмана на Златибору. ЕЕ је по занимању био ..., имао је ординацију у ..., где је одлазио и радио.

ЕЕ се договорио са својом бившом супругом да породична стамбена зграда у ... коју су они изградили заједничким средствима остане у његовој својини (као и у својини тужилје), а да њих двоје за узврат (за потребе бивше супруге и потребе њихово двоје тада још увек малолетне деце - овде тужених ББ и ВВ) купе у Београду стан за становање, што су и учинили. Спорне непокретности на Златибору (плац и кућа) тужилја и ЕЕ су купили 19.05.1997. године током трајања њихове ванбрачне заједнице од продавца ЖЖ из ... за купопродајну цену од 70.000 ДМ, од средстава које су заједнички обезбедили. У време куповине, кућа је била у фази грубе изграђености, кровљена, озидана, без унутрашњих зидова, са уграђеном столаријом и грубо разведеном водоводним и електроинсталацијама. Кућу су у потпуности изградили и обезбедили за становање до краја 1998. године и користили је за становање и издавање (четири апартмана и један студио) и по том основу су стицали приходе. Новац за изградњу ове куће су обезбедили од ЕЕ зараде, уштеђевине

и од новца који је ЕЕ остварио куповином и продајом више некретнина у Београду у периоду од 1994. до 1998. године. Спорни стан у Београду тужила и ЕЕ су купили 2008. године за купопродајну цену од 220.000 евра, и то од новца који су зарадили бавећи се туризмом, односно издавањем апартмана и студија на Златибору и од новца добијеног продајом једног плаца у Овај стан сада користе прво и друготужени за становање и за обављање ... делатности. Пред крај свог живота ЕЕ је усмено поделио спорну имовину између странака.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и одредаба чланова 171. став 1. и 180. ставови 2. и 3. Породичног закона, првостепени суд је усвојио тужбени захтев (постављен као главни тужбени захтев). Изведеним доказима је утврђено да су спорне непокретности (кућа на Златибору – КО ... и стан у Београду – КО ...) стечене у току трајања ванбрачне и брачне заједнице између тужиле и њеног супруга сада пок. ЕЕ и да представљају њихову заједничку имовину са једнаким уделима, због чега је утврдио да тужила имао право својине на тој имовини са уделом од $\frac{1}{2}$ идеална дела. По оцени првостепеног суда, тужени ББ и ВВ ису доказали да је допринос њиховог правног претходника већи од доприноса тужиле, нити су доказали да је њихов правни претходник спорну кућу на Златибору (КО ...) купио из средстава своје посебне имовине, пошто је наведена непокретност купљена 19.05.1997. године у току трајања ванбрачне заједнице тужиле и њиховог оца (која је трајала од 1990. године до 28.12.1997. године) и која је имала све карактеристике брачне заједнице, док је спорни стан купљен 2008. године током трајања брака тужиле и њиховог оца (који је трајао од 28.12.1997. године до његове смрти 2016. године). С друге стране, по оцени првостепеног суда тужила није била у обавези да доказује законску претпоставку о једнаким уделима супружника у стицању заједничке имовине. Чињеница да је тужила одустала од предлога за извођење доказа вештачењем од стране вештака грађевинске и економске струке, на шта има законско право, није ослобађала тужене ББ и ВВ обавезе да доказују спорну чињеницу да је удео њиховог правног претходника већи.

Другостепени суд је прихватио разлоге које за своју одлуку дао првостепени суд налазећи да је на правилно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев налазећи да у конкретном случају није оборена законска претпоставка о једнаким уделима супружника у стицању заједничке имовине. Прихватио је и разлоге које је дао за опозивање решења о извођењу доказа вештачењем од стране вештака грађевинске и економске струке донетог на припремном рочишту и одређеног посебним решењем од 02.07.2021. године, сматрајући да првостепени суд тиме није онемогућио тужене да предложе извођење ових доказа из разлога што су наведена решења донета по предлогу тужиле, од кога је одустала поднеском од 06.08.2021. године, што је констатовано у записнику о главној расправи од 11.10.2021. године. Како тужени ББ и ВВ нису предложили извођење ових доказа, већ је напротив њихов пуномоћник на расправи изричито навео да не предлаже извођење овог доказа, првостепени суд у таквој ситуацији није имао овлашћење да изведе тај доказ у смислу члана 7. став 2. ЗПП. С тога предмет првостепеног суда да у складу са чланом 315. ЗПП донесе решење којим се опозива извођење овог доказа није била, нити је могла бити од утицаја на доношење правилне и законите одлуке. По становишту другостепеног суда на тужилу је био терет доказивања да је спорна имовина стечена радом током ванбрачне заједнице у браку са

сада пок. ЕЕ (односно ванбрачној заједници) што је она и доказала, док је на туженима према члану 231. став 3. ЗПП био терет доказивања већег удела покојног ЕЕ и обарања законске претпоставке једнаких удела, између осталог, уколико сматрају потребним и предлагањем извођења доказа вештачењем од стране вештака грађевинске и економске струке.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су закључили да предметне непокретности представљају брачну тековину тужиље и њеног сада пок. супруга ЕЕ (оца тужених) и да тужилја има право својине са уделом од 1/2 на наведеним непокретностима (што је предмет главног тужбеног захтева), применом законске претпоставке о једнаким уделима о стицању из Породичног закона, а што су тужени дужни признати и трпети да тужилја своје право упише код надлежних служби за катастар непокретности.

Одредбом члана 171. став 1. Породичног закона је прописано да имовина коју су супружници стекли радом током трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину. Одредбом члана 180. став 2. истог закона, прописано да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки. Одредбом става 3. истог члана је прописано да већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећање вредности заједничке имовине.

Код изнетог, ревизијом се неосновано оспорава правилност примене материјалног права. Правило о терету доказивања се односи на обе уговорне стране. У конкретном случају, у поступку за утврђење ванбрачне, односно брачне тековине супружник који подноси тужбу је заштићен законском претпоставком о једнаким уделима и није дужан да доказује ту чињеницу. Терет доказивања супротног је на противној страни. Чињеница да су спорне непокретности стечене током трајања ванбрачне и брачне заједнице тужиље и сада пок. ЕЕ, заједничким средствима утврђена је извођењем доказа (саслушањем парничних странака, сведока, читањем писмених исправа), које је првостепени суд правилно ценио. Закључак о једнаком уделу тужиље у стицању предметне непокретности заснован је на законској претпоставци о једнаким уделима. У таквој ситуацији, на туженима је био терет доказивања супротног и истицања доказа извођењем доказна преко вештака одговарајуће струке, који доказ они нису истицали, ослонивши се на такав доказни предлог поднет од стране тужиље, који је она до закључења расправе повукла, односно од њега одустала, о чему су прво и друготужени као подносиоци ревизије били благовремено обавештени. Они пак нису предлагали извођење тог доказа, сматрајући да је терет доказивања удела на тужилачкој страни. У таквој ситуацији нижестепени судови су правилном применом наведених одредби Породичног закона одлучили о тужбеном захтеву тужиље.

Преосталим ревизијским наводима се напада правилност чињеничног стања као непотпуно и погрешно утврђеног, што не може бити разлог за изјављивање ревизије на основу члана 407. став 2. ЗПП.

На основу изложеног, применом члана 414. ЗПП Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић